

Godišnja proslava 1. decembra

Soim bratskim župama i društvima!

Sokolski Sabor u Zagrebu god. 1924. primio je državni praznik 1. decembra također kao sokolski praznik. Radi toga je celokupno naše jugoslovensko Sokolstvo obavezatno da proslavi svake godine dan našega oslobođenja i ujedinjenja na što dostojniji i veličanstveniji način. Kod dosadašnjih proslava 1. decembra primetilo se, da većina župa i društava ispravno shvaćaju značenje toga dana za državu i Sokolstvo, zato je kod njih 1. decembar najlepší sokolski dan u godini. Ipak imade još nekoliko društava u našem Savezu, koja se u svome radu još nisu popela do onog stepena sokolske svesti, da bi proslavila naš najveći narodni, državni i sokolski praznik.

Za godišnju proslavu 1. decembra vredi pre svega sokolska zapoved: *Sva društva učlanjena u JSS dužna su i obavezatna da proslave taj dan!*

Pojedinosti radi načina i organizacije proslave 1. decembra prepuštamo društvima, da se pri tome prilagode mesnim okolnostima i prilikama u kojima žive. No kod toga ne smiju zaboraviti, da je 1. decembra također sokolski dan!

Bratska društva ipak su dužna da se drže kod proslave 1. decembra sledećih pravila:

1. Starešinstvo JSS je odlučilo na predlog prosvetnog odbora JSS, da će godišnje 1. decembar također da bude namenjen vaspitanju naše sokolske omladine. — Deci i naraštaju će se razdeliti toga dana na primeran način brošurica *»Put u sokolski život«*. — Deca i naraštaj neka razdele 1. decembra svojim roditeljima, njihovim prijateljima i znancima, stanovnicima dotičnoga kraja *Propagandni letak* za sokolski naraštaj. (Letak će dobiti društva pravovremeno od Saveza.) — Naš budući sokolski i državni rod raste od našega naraštaja!

2. Vreme između ovogodišnjega i 1. decembra iduće godine biće u svim društvima namenjeno što više intenzivnijem radu u idejnom i tehničkom pogledu za porast jugoslovenskog Sokolstva. Sokolstvo mora da iduće godine na desetgodišnjici našega državnoga i narodnoga ujedinjenja stupi na videlo kao moćan i odlučujući faktor!

3. Na što svečaniji način neka se izvrši zakletva novoga članstva. Zakletva, koju izgovaraju članovi i članice za starostom, glasi: *Zaklinjem se, da ću u društvenom, privatnom i javnom životu vršiti savesno i verno sve dužnosti, koje mi nalaže svetost i uzvišenost sokolske misli. Izjavljujem, da su mi poznati propisi društvenih pravila i da ću ih se bez*

uveliko držati. Kunem se, da ču ostati veran jugoslovenskom državnom i narodnom jedinstvu, te ideji zajednice sviju Slovena. Zdravo! — (Slovenski tekst): Zaobljubljam se, da hočem vestno in zvesto izpolnjevati v svojem društvenem, zasebnem in javnem življenju vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in veličina sokolske misli. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brezpogojno po njih ravnati. Zaobljubljam se, da ostanem zvest jugoslovenskemu državnemu in našemu edinstvu ter ideji vseslovanske skupnosti. Zdravo!

Po svršenoi zakletvi pruža svaki član i svaka članica desnicu starosti i polaže ruku na društvenu zastavu, ako je društvo imade. Kod zakletve mora biti prisutan celokupan društveni odbor i prednjački zbor s društvenom zastavom.

Pobrinite se, da prisustvuje proslavi 1. decembra celokupno vaše članstvo i Sokolstvu naklonjena javnost.

4. Sokolski praznik 1. decembra neka bude obvezatan dan potpune trezvenosti.

Bratska društva! Sakupite taj dan decu i naraštaj i govorite im o lepoti sokolske ideje. Sakupite isto tako sve članove i članice i probudite u njima ljubav do nesebičnoga sokolskoga rada. Setite se također naše zarobljene braće i sestara!

5. Što se tiče gospodarske strane proslave 1. decembra, odnosno skupljanja novčanih srestava u korist Saveza, sve su župe već dobile potrebne upute od Gospodarskog odseka JSS. Sakupljeni novac za prodane karte imade se poslati Savezu najkasnije do 15. decembra o. g.

Braćo i sestre! Svi na posao! Svima vama naš iskreni, bratski pozdrav!

Zdravo!

U Ljubljani, 1. novembra 1927.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl,
starosta.

Josip Jeras,
predsednik PO.

Dr. Riko Fux,
tajnik.

Poziv na odborsku sednicu JSS.

Odborska sednica Jugoslovenskog Sokolskog Saveza održavati će se u nedelju 11. decembra 1927. god. u prostorijama Sokolskog društva Ljubljana-Matica, Narodni dom, prizemno, levo.

Početak u 8:30 časova.

Dnevni red:

1. Izveštaj starešinstva i odseka JSS.
2. Izveštaj Saveznog TO.
3. Izveštaj župskih delegata o opštim prilikama u pojedinim župama.

4. Izveštaj o reorganizaciji sokolske štampe.
5. IX. glavna skupština JSS, gde i kad se vrši.
6. Proračun za godinu 1928.
7. Priredbe u godini 1928.
8. Predlozi starešinstva JSS i župa.
9. Eventualije.

Na odborsku sednicu mora poslati svaka župa jednog zastupnika. Punomoći ne urede. K tački 3. dnevnog reda mora podati svaki župski delegat kratak iscrpan i temeljit situacijski izveštaj o prilikama u svojoj župi (tehnički i administrativni rad, izvršenje zaključaka JSS, finansijski položaj itd.).

Delegat i svoje predloge imadu župe najaviti starešinstvu JSS osam dana pre sednice.

Zdravo!

U Ljubljani, 31. oktobra 1927.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl, starosta.

Dr. Riko Fux, tajnik.

Brat Mika Kovačević

Grobovi tulijo . . .
šume in tulijo razpokani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak . . .

Oton Župančič.

Težak i nesmiljen udarac snašao je jugoslovensko Sokolstvo, jer je pao mrtav jedan od najbolje braće, brat gjenral Mika Kovačević. Pao je ubijen revolverskim metkom odaslanim iz zločinačke ruke, kao žrtva svog žarkog patriotizma i dubokog sokolskog uverenja.

Pao je junak, pao je rodoljub, pao je Soko iz kola onih Sokolova, koji su stvorili današnje jugoslovensko Sokolstvo.

Tužna vest o njegovoj tragičnoj smrti potresla je svu jugoslovensku javnost, a pre svega Sokolstvo, jer pokojni brat Mika stekao je za Sokolstvo neprocenivih zasluga. Još kao mlad srpski oficir prigrlio je sokolsku ideju sa svim žarom mladenačkog srca i docnije kroz čitav svoj životni vek iskreno ju ispovedao i ustrajno radio na njezinom ostvarenju. U predratnoj Srbiji, u poratnoj Jugoslaviji uvek je stajao u sredini sokolskog pokreta i za njeg se može punim pravo reći, da ono, što su nam predi izgradili, on nam je sačuvao.

Pokojni brat gjenral Kovačević rođen je 4. juna 1877. u selu Žibnicama, u okrugu valjevskom. Osnovnu školu i gimnaziju svršio je u Kragujevcu, a zatim je prešao u vojnu akademiju. Još kao dak gimnazije, a docnije kao mlad oficir sa službom u Kragujevcu, Mika je bio

jedan od osnivača kragujevačkog Sokolstva. Idealista i patriota, on je kao uzoran oficir celog svog života neumorno radio na narodnom ujedinjenju i međusobnom upoznavanju južnih Slavena. Osnivač i duša kragujevačkog Sokola, brat Mika se brzo istakao svojim sistematskim i predanim radom. On je preko Sokolstva bio među prvima, koji su stupili u bliže veze sa braćom Česima.

U balkanskom ratu učestvovao je kao komandir, zatim kao komandant bataljuna. Bugarski prepad 1913. godine zatekao ga je kao komandanta bataljuna u 9. pešadijskom puku. Iznenada opkoljen od Bugara, on je sa revolverom u ruci pokušao da se probije. Pao je i bio zarobljen. U svetskom ratu učestvovao je kao komandant 1. bataljuna 10. pešadijskog puka. On je kod Prizrena u novembru 1915. godine ostao da štiti odstupnicu našim četama i poslednji je napustio Prizren. Na solunskom frontu vodio je 2. Gvozdeni Puk Moravske Divizije i sa njim je pobedonosno ušao u Beograd.

Eto to je brat Mika kao oficir. A kao Soko? Ništa manje agilan, hrabar i radin. Da se uzmogne proceniti rad brata generala Kovačevića kao Sokola, treba da se prenesemo u ono doba, kada je Sokolstvo u srpskom delu našega naroda još bilo u prvim počecima razvitka. Već tada Mika odskaje prvim poimanjem Sokolstva, ispravno shvaća njegovu zadaću i cilj i neumorno radi na sokolskoj njivi. Na čuvenim sletovima u Ravanici, koje priređuje srpska sokolska župa Fruškogorska sastaju se srpski Sokolovi s ove i one strane Save. Raspravlja se o zajedničkoj akciji, raspravlja se o potpunom jedinstvu. I uz brata Voju Živanovića, tadanjeg potpukovnika, u čitavoj toj akciji vidnu ulogu odigrava mladi poručnik, tadanji starešina kragujevačkog Sokola brat Mika Kovačević. No njegovo srce zadojeno velikom mišlju narodnog ujedinjenja traži još više. Ono traži veza i sa braćom Hrvatima. Zato evo Mike na svesokolski slet u Zagreb, da udari veze i sa hrvatskim Sokolstvom. I jedva da se vraća sa sleta, potaknut onim šta je video, a i čuo, već u novembru 1911. godine sudeluje sokolskom sastanku u Beogradu, gde se udaraju prvi temelji jedinstvenog srpskog Sokolstva i izrađuje osnova za sokolski rad u narodu. Tu ispred sviju odskaje Mika i svojom sokolskom spremom, stručnim poznavanjem Sokolstva i dalekovidnim pogledima na samu zadaću i cilj. Zato je i za ono doba kragujevački Soko, vođen po njemu u srpskom Sokolstvu slovio kao vanredno organizovano društvo sposobno za svaku akciju. I to je bilo povodom, da je srpsko Sokolstvo počastilo god. 1914. kragujevački Soko sa zadaćom, da se u Kragujevcu održi savezna skupština. I tko se daje na rad? Brat Mika! On sprema, radi, stvara i organizira. Jednom reči sve tehničke priredbe prolaze pod njegovim vodstvom i njegovim uputama. To mu još jače podiže vrednost i općenito ga se tada smatralo kao jednog od voda srpskog Sokolstva u granicama Srbije. A u istinu to je i zavredilo, jer ispravno poimajuć Sokolstvo on je radio na velikom nacionalnom idealu oslobođenja i ujedinjenja celokupnog našeg naroda. Nije u tom poznavao uvijenosti. Otvoreno je istupao i ispovjedao ovo načelo, a najhrabrije je istupio baš na skupštini kragujevačkog Sokola god. 1914. kada je govoreć o velikom pozivu Sokolstva rekao jasno i bistro: »I ako je iza velikog balkanskog rata ostvaren jedan deo sokolske

misli i Kosovo oslobodeno, sokolski zadatak još nije dovršen, jer još jedan veliki deo naroda našeg trpi muke raspetog Hrista. Imamo da pohodimo našu braću preko Drine, imamo da obidemo šehar Sarajevo i dedovinu sv. Save, da vidimo postojbinu starine Novaka, deli Radivoja i starog Vujadina, da predemo goru Romaniju i vidimo što nam se je Travnik zamaglio, jer treba jednom da prestane ona pesma: Aoj Bosno siroče u Boga, zar Ti nemaš nigde roda svoga.«

No to ne behu plamne reči, bačene samo onako u zrak, da druge oduševe, da druge šalju u vatru! Ne to beše Mikin vjeruju, jer on je prvi pošao na rad, da dobrim primerom prednjači. I prednjačio je u svim oslobodilačkim ratovima.

Brat Mika Kovačević

Bojne trube zamuknuše. Brat Mika jedva da pobedonosno ulazi u Beograd, smesta hrli u Zagreb i dolazi među prvima, da ovde u nacionalne redove unese zdravu misao, misao poštivanja novo stvorene države, misao bratske sloge i narodnog jedinstva. On je dobro znao i predvidio da od časa kada je vojnik slavom ovenčan, stavio pušku k nozi, da treba da sada ustane Sokolstvo, da veliko delo ujedinjenja učvrsti, da svojim kulturnim radom i živom reči ponese ideju ujedinjenja i bratstva od bogatunske palače do poslednje potleušice. I eto ga odmah na radu. Hvata se u kolo sa ostalim sokolskim radnicima i započne na velikom delu ujedinjavanja Sokolstva. On je uz ostale sokolske odličnike prvi, koji propoveda apsolutno sokolsko jedinstvo uz

sistiranje plemenskih naziva. U tu svrhu polazi i u Sarajevo, da sa tamošnjim sokolskim prvacima udari temelj ostvarenju sokolskog jedinstva. I onde jednako ispoveda veliku ideju, govoreći da je srpsko Sokolstvo izvršilo svoju zadaću i da treba da se sva Sokolstva ujedine u jedno jugoslovensko Sokolstvo. To je eto bio početak onog rada koji je dovršen na Vidovdanskom sokolskom saboru u Novom Sadu.

Po dovršenom jednom delu, već ga zove nova dužnost. Polazi u Štip, da i onde svojom energijom i iskustvom poradi za nacionalnu stvar. I radio je. Radio je tiho i odlučno, dok mu eto ubojnička ruka ne dokrajči život, a sve zato jer je vazda dosledno zastupao velika nacionalna i sokolska načela.

I pao je brat, jedan od najbolje braće, uzor značajnog, neumornog, bistrumnog i energičnog muža. Odlučan u svojim načelima uvek je težio za postavljenim ciljem i nije bio pristupačan strančarstvu i sitnim osobnim zadjevicima. On je otvoreno ispovedao, da sokolska ideja nije čitava iscrpljena samo s telesnim odgojem, već da imadu da stupe u život sokolska moralna načela i da ona prožmu čitav narod. U tu svrhu on je držao da je državna, da je narodna potreba da se Sokolstvo ugura svuda; da se usidri svagde, da zavlada sa svime, što je od potrebe po državu i narod. Zato je i iza oslobođenja i ujedinjenja jednako neumorno nastavio sa sokolskim radom. Nastavio je s njime tamo, gde Sokolstvo čeka velika zadaća, gde ono mora da bude prava narodna milica, a to je naša južna Srbija. I tu je pokojni brat baš Sokolstvu namenio veliku misiju, a sprovođanju ove misije i opet je posvetio svoje sile. Ali eto u samom sprovođanju ubojnička ruka prekinula mu nit života. Ostavio je jugoslovensko Sokolstvo prerano, ali u dubokoj veri, da će njegovi učenici verno nastaviti započeto delo. Otišao je, ali sav nije umro, jer duh, koji je udahnuo u Sokolstvo, ostao je.

Brate Miko! Za Tobom plače cela jugoslovenska sokolska porodica. Plačemo mi, koji smo imali sreću da Te lično poznamo i upoznavamo po radu, plaču oni, koji su Te poznavali po čuvenju. Plačemo, jer osećamo da smo s Tobom izgubili mnogo, jer Ti si bio onaj, koji si od malenih nogu pa do poslednjeg daha, kako reče Kollár, nosio svoj narod u svome srcu. Tvoja žarka ljubav za blagodat jugoslovenskog naroda nije ugasila, nije prestala plamsati sa godinama, obratno, Tvoja ljubav do ujedinjene domovine šta dalje to se jače razbuhtila. Da, brate Miko, do poslednjeg daha bio si kao oni stari junaci. Kao Mucius Scaevola dao bi se odseći ruku, ako je to za korist domovine, kao oni Rimljani što se bacahu u ponore, ako je to bilo za spas naroda, kao Decius Mus zavetovao si se smrti, jer to je tražila nacija. Zato si Ti i radio za čitavog života, kako je nalagao domovine ukaz.

Kada je naša Troja bila u opasnosti, Ti si srnuo u boj kao Hektor, ne osvrćuć se na suze svojih bližih. Za Jugoslovenstvo rođen, za Jugoslovenstvo odgojen, za Jugoslovenstvo žrtvovan! Sa svetim ponosom bio si, brate Miko, Soko, veran tumač sokolskog bratstva i jednakosti. Najstariji radom u Sokolstvu svima si ostavio uzor i lep primer. Mač smrti, koji visi nad glavom svakoga, presekao je i Tvoj život. Majka zemlja sa radošću prihvatila je Tvoje telo i kao da šapče: rođena gruda nikom nije teška! A pogotovo neće biti Tebi, jer ju olakšavaju Tvoja dela iz

života Tvoga. Olakšavat će ju ljubav sokolskih redova, a neće je gaziti noga krivo proganjanih, ta Ti nisi nikoga ni proganjao ni mrzio. A Tvoj duh ići će pred nama, kao nekad Bog u oblaku pred Izraelci. Tvoj duh opominjat će nas i bodriti kao nekoć Hamleta duh njegova oca, da popravimo i osvetimo krivdu nanešenu našem narodu. To Ti neka bude naš spomen, naš sokolski zavet.

Slava, večna Ti Slava!

Ante Brozović.

IZ STAREŠINSTVA JSS

XVIII. sednica starešinstva JSS 22. augusta 1927

Prisutni: starosta Gangl, Fux, Jeras, Jugova, Juvanec, Kajzelj, Kandare, Ludvik, Milost, Švajgar, Zelenko. Ispričani: Čobal, Franke, Gregorin, Košir, Marolt, Mešek, Murnik, Poženel, Račić, Vidmar. — Povodom smrti brata Hanuša starešinstvo je HSS odaslalo pismenu sažalnicu. — Brat tajnik izveštava, da je Savez razaslao na sve sokolske župe četiri puta toliko razglednica, koliko je u župi članova sa napomenom, da ih rasproda. Župa Tuzla vratila je polovicu razglednica, jer da ih nikako ne može raspacati. Savez ovih razglednica ne prima, već ih vraća župi Tuzli na raspolaganje, koja ih mora prodati. Odobreno. — Nadalje brat tajnik izveštava, da je Savez dobio pozdrav sa Korčule i zahvalu brata Meška povodom priposlane sažalnice prigodom smrti njegovog oca. — Konačno brat tajnik potiče pitanje o sudelovanju JSS na Olimpijadi u Amsterdamu. Troškovi sudelovanja iznosit će oko 300.000 dinara. Starešinstvo se za sada obratilo nekim nadležnim faktorima za podporu. Poduzeće »Putnik« izradilo je provizorni proračun za put u Amsterdam. Pisarna JSS ovlaštuje se da pribavi sve ostale nužne informacije. — Sestra načelnica Jugova izveštava da je prednjački tečaj za članice preložen na 22. oktobra. Moli da bi se taj tečaj obdržavao na Taboru radi laglje prehrane polaznica. Savez će se obratiti na Soko I. — Brat Švajgar izveštava o sadržini sokolskog kalendara. — Interno.

XIX. sednica starešinstva JSS 29. augusta 1927

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Fux, Jeras, Jugova, Juvanec, Kajzelj, Kandare, Marolt, Milost, Račić, Švajgar, Zelenko. Ispričani: Franke, Ludvik, Mešek. — Brat starosta izveštava, da je od dra. Biankija stigla zahvalnica na našu čestitku. — IV. prednjački tečaj bio je zaključen u nedjelju, pa se braći polaznicima priredio u počast oproštajni izlet. — Sad se sprovadaju predpripreme za I. prednjački tečaj članica. — Tajnik brat dr. Fux izveštava, da se komanda ljubljanskog žandarm. puka zahvaljuje za izraženo saučešće povodom smrti njezinog komandanta. — Na predlog sestre načelnice zaključuje se, da će prehrana polaznica prednjačkog tečaja biti u restauraciji na Taboru. — Na predlog brata Marolta u ime fonda za nezgode zaključuje se, da se doznačuje sokolskom društvu u Splitu Din 360 za naraštajku Veselu Šegvićevu i društvu Makarska Din 270 za brata Ivu Montanu. — Brat

Jeras predlaže, da se uvaži molba župe Tuzla, koja namerava izdati dva Tyršova dela. Odobrava se. — Brat Švajgar prama glasilu »Zdravlje i Sila« iznosi statističko stanje bugarskih Junaka. Prima se do znanja. — Interno.

XX. sednica starešinstva JSS 5. septembra 1927

Prisutni: starosta Gangl, Čobal, Franke, Fux, Gregorin, Jeras, Juvanec, Kajzelj, Kandare, Ludvik, Marolt, Milost, Murnik, Poženel, Račić, Švajgar. Ispričani: Jugova, Mešek, Zelenko. — Brat starosta predlaže, da se poljskoj braći i sestrama te celom poljskom narodu izrazi saučešće povodom elementarnih nepogoda, koje su snašle njihovu zemlju. Prima se. — Dalje izveštava, da društvo Biograd na moru moli da bi Savez bio zastupan na proslavi njihove 20-godišnjice i razviju barjaka. Zaključuje se zamoliti brata dr. Buića, da Savez zastupa na ovoj proslavi. — Brat Švajgar izveštava glede redakcije sokolskog kalendara za god. 1928. — Brat Čobal izveštava u vezi sa ovim izveštajem, da je sabiranje celokupnog materijala udešeno tako, da će sve blagovremeno biti u štamparni. Kalendar imade bezuvetno izaći meseca novembra, jer od toga je u velikoj meri ovisan i sam uspeh. — Brat Nišavić izveštava, da je uzalud već dva puta pokušao da provede reviziju župe Veliki Bečkerek i to s razloga jer su u oba slučaja župski funkcionari bili odsutni u drugim poslovima i ako su bili kako od Saveza tako i od brata Nišavića blagovremeno obavešteni o reviziji i o dolasku delegata. Navedena revizija određuje se iza skupštinskih izbora. — Brat Marolt podnosi izveštaj o proslavi »Prosvete« u Sarajevu i o njegovom posetu župama: Mostar, Split, Šibenik, Reka. Izveštaj se prima do znanja i umoljava brata referenta, da o raznim pitanjima, za koja su potrebni posebni zaključci, sačini kratke beleške i iste predade braći nadležnim referentima. — Interno.

XXI. sednica starešinstva JSS 12. septembra 1927

Prisutni: starosta Gangl, Franke, Fux, Jeras, Juvanec, Jugova, Kajzelj, Marolt, Milost, Murnik, Ludvik, Račić, Zelenko. Ispričani: Čobal, Kandare, Mešek, Poženel, Švajgar. — Brat starosta izveštava u stvari »Sokolskog Glasnika«, Budžet »Glasnika« usled ovogodišnjih većih nepredviđenih potreba znatno je prekoračen, pa se ukazuje prekoračenje od Din 25.000, što se imade pokriti iz koje druge stavke proračuna. Zaključuje se u izdavanju »Glasnika« provesti što veću štednju u opsegu, pa naredni broj imade izaći kao dvobroj. — Građevni referent br. Zelenko predlaže temeljem poslanih nacerta i proračuna, da se dozvoli društvu u Cerknici gradnja vlastitog doma. Prima se. — Na predlog brata Marolta doznajuće se iz fonda za nezgode sokolskom društvu Ljubljana I Din 400 za člana Franca Klemenca. — Interno.

XXII. sednica starešinstva JSS 19. septembra 1927

Prisutni: starosta Gangl, Franke, Fux, Jugova, Juvanec, Kajzelj, Kandare, Marolt, Mešek, Milost, Murnik, Vidmar, Zelenko. Ispričani: Čobal, Gregorin, Jeras, Ludvik, Švajgar. — Sokolsko društvo u Leskovcu razaslalo je molbu za podporu kod gradnje vlastitog sokolskog doma

i naknadno Savez molilo za odobrenje. Predlog, da se sabiranje doprinosa ne dozvoli po čitavoj državi, a društvo da se uputi na župu, da mu ona dozvoli sabiranje na svom teritoriju, odobrava se. — Molba župe Split, da smije u narednom broju »Sokola na Jadranu« doneti neke tehničke prevode iz českoga, uvažuje se, pa će se o tome obavestiti ČOS. — Župa Celje izveštava, da će 2. oktobra obdržavati odborsku sednicu, na kojoj će o sokolskoj štampi držati referat brat dr. Hrašovec. Prima se do znanja time, da župa izvesti Savez o toku sednice. — Ministarstvo vojske i mornarice nije uvažilo molbu sokolskog društva u Dubrovniku, da bi se proslava Gjurgjevog dana preložila na nedelju. — Načelnica sestra Jugova izveštava o prijavama za prednjački tečaj članica. Pozivlje starešinstvo, da prisustvuje otvorenju tečaja. — Interno.

•••• IZ TEHNIČKOG ODBORA JSS ••••

IV. savezni prednjački tečaj za članove

Od 1.—28. augusta održavao se u Ljubljani prednjački tečaj za članove. Prema zaključku glavne skupštine u Beogradu određeno je to vreme za tečaj zato, da bi ga mogli i učitelji i đaci posetiti, jer pada baš u doba velikog školskog odmora. Uprkos toga bilo je u tečaju više drugih profesija no onih, za koje je bio tečaj u stvari zamišljen. Svega je bilo 27 tečajnika skoro iz svih župa našeg Saveza. Tako su bile zastupane sledeće župe: Banja Luka (društvo Banja Luka), Beograd (društva Beograd Matica, Srem, Mitrovica), Bjelovar (društvo Bjelovar), Celje (društvo Celje), Kranj (društvo Škofja Loka), Ljubljana (društvo Šiška), Maribor (društva Maribor, Črna pri Prevaljah, Studenci, Ptuj), Mostar (društvo Nikšić), Novi Sad (društva Novi Sad, Sombor), Novo mesto (društvo Karlovac), Osijek (društva Osijek, Brod n. S.), Skoplje (društvo Skoplje), Sarajevo (društvo Vareš-Majdan), Tuzla (društvo Tuzla).

Materijal bio je odličan. Imali smo braću tečajnike sa spremom višeg odeljenja te se je njihovom pažljivošću i ozbiljnošću moglo postići i ono šta se je u početku izgubilo zbog kasnih prijavi skoro sviju društava. U buduće moraće društva više voditi računa o prijavljivanju, jer od toga mnogo zavisi raspored i organizacija tečaja. Prehrana i stan tečajnika bili su zajednički, kurzisti su se ponašali vrlo ozbiljno i ispravno i time dokumentirali, da pravilno shvaćaju misiju, za koju su bili poslani. Na kraju tečaja Sokolski Savez u počast kurzista IV. prednjačkog tečaja priredio je celodnevni izlet u okolinu Ljubljane uz učešće ostale braće iz ljubljanskih društava. Posle lepog i iskrenog veselja brat savezni stas rešina oprostio se sa tečajnicima lepim rečima bodrivši ih na uspešan sokolski rad i želeći im mnogo uspeha u sokolskom poslu. Nekoliko braće tečajnika zablagođarilo je bratu starosti na njegovom sokolskom savetu napominjući mu, da će nastojati svom snagom, da sve šta su naučili i čime su obogatili svoje sokolsko znanje, primene u svojim sokolskim društvima i tako pomognu ostvarenju sokolske ideje.

Još iste je noći priličan broj tečajnika odputovao svojim kućama, a ostali su krenuli u svoja sokolska društva u toku sutrašnjeg dana.

Kratko smo vreme bili zajedno ali ipak smo odmah osetili, da smo isto i da želimo postići isto. Sada kada su već u svojim društvima, želimo im što boljeg rada i napretka a uspeh sigurno neće izostati i to u skoroj budućnosti.

•••• IZ PROSVETNOG ODBORA JSS ••••

Proslava 1. decembra. Sve bratske župske i društvene prosvetne odbore upozorujemo na poziv Starešinstva JSS radi proshave državnoga i sokolskoga praznika 1. decembra. Ujedno molimo župske prosvetne odbore da pošalju Starešinstvu JSS (prosvetnom odboru) kratke pregledne izveštaje o moralnom uspehu toga dana u svojim društvima i tačno navedu, koja društva su proslavila 1. decembar, a koja nisu. Ona društva, koja ne prirede proslavu, neka župe pozovu na odgovornost.

Sokolska župa u Tuzli izdala je na srpsko-hrvatskom jeziku dve kratke igre »Pod zastavu Tyrševu!« (sokolska propagandistička igra u 1 činu) i »Sokolici« (scena za sokolski naraštaj). Ove igre preveo je iz českoga jezika br. Vojislav Bogičević i mi ih za naše sokolske pozornice tpo preporučujemo. Broširana knjižica stoji 6 Din s poštarinom i naručuje se kod sokolske župe u Tuzli.

Župske tromesečne prosvetne izveštaje poslale su nam do sada župe Banja Luka, Mostar, Split, Šibenik-Zadar i Tuzla. Gde su ostale župe? Bratski pozivamo župske prosvetne odbore, da vrše u redu svoje dužnosti!

Kratki govori pred vrstom. U 21.—22. broju »Sokolskoga Glasnika« god. 1926. bila je dodeljena prosvetnim odborima pojedinih župa po jedna (odnosno po 2) teme za sastav kratkoga govora pred vrstom. Ove naloge nisu još do danas izvršili prosvetni odbori sledećih župa: Beograd, Sarajevo, Novo mesto, Kranj, Skoplje, Bjelovar, (Zaječar), Vel. Bečkerek, Split, Niš, Mostar, Sušak-Rijeka.

Pred novim pripravama

Nastupom hladnijih dana možemo smatrati sezonu javnih nastupa zaključenom. Moguće da će još po koje društvo pokušati borbu sa vremenom, no veći deo nastupa već je dovršen. Minuo je veličanstveni slet na Taboru, dovršeni su razni župski, okružni i društveni nastupi, pa eto opet dolazi doba tihog, neumornog rada po vežbaonicama, a jednako se i naši prosvetni odbori spremaju na svoj rad među članstvom, naraštajem i decom. No kakova je bilanca ovogodišnjih javnih nastupa. Većinom su sva ona društva, koja su priredila javne nastupe, stvorila svoju dužnost i poduzela sve, da su nastupi dobro ispali. Imade još nekoliko društava, koja nisu javno nastupila. Gdege još uvek prevlađava mišljenje da nije potreban svakogodišnji javni nastup. To su redosvito jedinice, koje od sebe ne mogu ništa pokazati i koje su stalno upućene na pomoć drugih društava. Pitanje je sada, da li je tome uzrokom neradinost ili apsolutna neugodnost prilika u dotičnom kraju. Smatramo, da je dužnost naših župa i okružja, da sada po zaključenoj sezoni prouče prilike i sa takovim društvima zaključe čisti račun, kako ne bi bilo nepotrebnog balasta u organizaciji. Javne vežbe su dovršene. No ni iz daleka još nije izrađen program sokolskog rada u slobodnoj

prirodi u jesenje doba. Koliko god to još dopušta vreme, neka se vrši vežbanje na letnim vežbalištima, a preporuča se, da sva društva načine najmanje po jednu hodnu vežbu u odorama u okoliš svojeg domicila. Neka se sakupi decu i naraštaj i neka ih se povede u prirodu, da se onde naužiju slobode, vazduha i veselja. Neka se krene na propagandističke izlete, na kojima neka se razlježe naša pesma, neka se raduje svaki pojedini. Neka nas hladna vremena ne uspavaju, već se odlučimo i krenimo!

Do godine nas čeka pokrajinski slet u Skoplju. Spremajmo se za njeg u vežbaonicama, štedimo novac već sada, da nas pode šta više, da vidimo naše najjužnije krajeve. Ovaj slet kraj ostalog neka nam bude poučno putovanje od skrajnih zapadnih međa pa do toplog juga, gde razvija svoj rad župa Kraljevića Marka. Naše Sokolstvo mora u Skoplju nastupiti i brojem i vrednošću najuzornije!

Braćo prosvetitelji vi pako pripravite sve za uspešan rad. Ta župski prosvetni odbori doskora će vas pozvati na sastanke, da s vama prirede program i način rada ove jeseni i zime.

Starešinstvo JSS.

Sokolska omladino u sokolske redove!

Otvorila su se vrata škola, srednjoškolskih i universa. U gradove je opet nagrnula omladina da se spremi za svoj životni poziv. No na žalost za velik deo te omladine, koja traži života, vrata naših sokolana zatvorena su, nepoznata su im. Šta više imade lep broj te omladine, koja se na grudima resi sokolskom značkom, ali u dvoranu niti ne zaviri. Voli da šeta prašnim ulicama i trgovima, da se pari u zadimljenim i smradnim kavanama, nego da zade u sokolanu, gde bukti i vrije život, gde cvate mladost, gde kraljuje zdravlje. Omladino, ti koja još ne znaš šta je Sokolstvo, dodi, započni radom, upoznat ćeš ga, zavolit ćeš ga. Braćo i sestre Vi, koji ste ostavili svoje domove, nastavite svojim radom, ta svestan Soko ne može odoljeti svojoj duši i sreću, velikoj žudnji za sokolskim radom. Jedan deo vremena posvetite sokolskom radu, jer znajte, da ste samo onda pravi Sokoli, ako svesno vršite sokolske dužnosti, koje se ne sastoje samo u bučnim zabavicama, nošenju znaka, nego u radu u dvorani, na vežbi među braćom i sestrama. Na posao tko je Soko i Sokolica!

Starešinstvo JSS.

Za „Sokolski Glasnik“

Na izmaku smo godine, u oči zasedanja odborske sednice Saveza, kada će se polagati račun o radu i neradu pojedinih jedinica. Tada će se vidjeti tko je šta radio u bilo kojoj grani sokolskog rada, a vidjet će se ko je ometao svojim neradom. Ako igde, a to baš u pogledu sokolske štampe možemo već danas ustvrditi, da je vladao skrajnji nehaj. Uz redke i časne iznimke, kako po župama, tako i po društvima pokazivalo se malo razumevanja za glavno srestvo propagande, za štampu, a naposeb za »Sokolski Glasnik«. Taj nehaj pokazao se kako u moralnom, tako i u materijalnom pogledu, pa je eto doveo u pitanje i samu opstojnost sokolske štampe. Može li to da bude, sme li to da bude. Kome od toga poruga i sramota, nego samim nama. Svi Vi, koji osećate da su ovi reci upravljani Vama, trgnite se za vremena, popravite što ste zanemarili, jer

sud sokolske časti i ponosa neće izostati, a biti će to teži, to oštiji, što ćete dalje trpeti, da Vašim nehajem propadaju teškom mukom stečene sokolske tekovine. Braćo i sestre vršite dužnost. To je ljudski, bratski i pošteno. Vi koji »Glasniku« bilo išta dugujete pošaljite zaostalu pretplatu, a Vi, koji hoćete da budete Sokoli, zasvedočite to radom, pa poradite na proširenju »Sokolskog Glasnika«, pribavljajući mu nove pretplatnike i šireć ga u narodu da se tako populariše naša misao. Na posao, na dužnost za našu štampu, za našu pisanu reč!

Sokolske knjižnice

Mnoga naša, društva nemaju još ni najskromnijih knjižnica. Za propagandu sokolske ideje, za utvrđenje sokolske svesti je sokolska knjiga svakome od nas neophodno potrebna. Lepe knjižnice su već po svojoj nutarnjoj vrednosti od velikog propagandističkog značenja i pomoću njih svako društvo može da dobije ugled među narodom. Župski prosvetni odbori vodite tačno evidenciju o knjižnicama kod svojih društava!

Društvenim i župskim prosvetnim odborima!

Sve društvene i župske prosvetne odbore bratski upozorujemo, da odmah sastave prosvetne programe za tekuću jesenju i zimsku dobu. Započnite sa što intenzivnijim prosvetnim radom u svojim jedinicama. Građivo za sastav i izvođenje prosvetnih programa naći ćete u »Sokolskom Glasniku« predašnjih godina, u sokolskoj literaturi i u kratkim govorima, koje su izradili prosvetni odbori pojedinih župa i koji su bili umnoženi i razaslani svima društvima. Sastavite i provodajte prosvetni program, koji odgovara mesnim prilikama vašega kraja. Ne suzujte se samo na prosvetno delo strogo sokolske sadržine, već vaspitavajte narod u opštem kulturnom, prosvetnom i gospodarskom pravcu. Ponavljamo ponovno, prilagodite prosvetni rad mesnim prilikama. Sveta je dužnost sokolskih prosvetnih odbora, da osnivaju analfabetske tečajeve, gde se god ukaže potreba.

Župski prosvetni odbori dužni su da pruže bratsku pomoć u prosvetnom radu svima svojim društvima. Pomažite ih savetovanjem, pribavite si stalan kadar spremnih predavača. Dobar govornik još uvek nije spreman predavač. Priredujte jedno ili višednevne sokolske prosvetne škole. Zadržite među društva i među narod, razlažite sokolsku ideju, širite Sokolstvo po našoj zemlji.

Sokolska prosveta nije nešto posebnog u Sokolstvu, ona je sastavni i nerazdruživi deo sokolskog rada; pa je kod razdelenja i potanijeg rada opširnog sokolskog programa neophodno potrebna. Braćo i sestre budite toga svesni i — radite!

„Put u sokolski život“

Brošuricu pod ovim naslovom, šta će ju razdeliti sva društva deci i naraštaju kod proslave 1. decembra, primiće društva blagovremeno. Sve župe bratski molimo, da nam pošalju odmah tačno naznačen broj koliko komada brošurica imademo poslati njihovim jedinicama. To nam je neophodno potrebno da možemo ustanoviti nakladu. —

Župske prosvetne odbore molimo, da nam redovito šalju izveštaje o prosvetnom radu u svojim jedinicama.

Obletnica rođenja pesnika Županciča

Oton Župančič slaviti će 23. januara 1928. god. 50. godišnjicu svoga rođenja. Župski i društveni prosvetni odbori neka upozore svoje članstvo na ovaj događaj iz života prvaka slovenskih živih pesnika.

Sokolski film o VIII. svesokolskom sletu u Pragu 1926. god. treba da vide sva društva, koja u svome području imaju kinematograf. — Ponude zahtevajte od gospodarskog odseka JSS. — Film je dug 2098 m.

Sokolski dan za god. 1926. (VII. iskaz). Daljni doprinosi za sokolski dan jesu sledeći: Sokolsko društvo Vrgorac Din 100, Novo mesto Din 302.20, Janjina Din 20 i Bileca Din 50. Do sada za sokolski dan pri poslalo je svoje doprinose 243 društava. Gde su ostala društva?

IZ ŽUPA

IZ ŽUPE VOJVODE PETRA MRKONJIĆA — BANJA LUKA

Na ovogodišnjoj glavnoj skupštini župe donešen je zaključak da se ove godine župski slet ne održava, nego da se održi javna vežba u Bihaću. I ta je vežba održana 19. juna uz upravo sjajan odziv članstva. Požrtvovnost članstva je bila velika. Društvo iz Prnjavora prevalilo je kolima 45 km, društvo iz Mrkonjić Grada 62 km. Vežbalište bilo je uređeno u logoru kod sela Žegora, 2 km od grada. Sam doček bio je lep i srdačan, da nas je upravo iznenadio. Na stanici je svrstana povorka i krenula je kroz grad na vežbalište, koje je bilo vrlo dobro uređeno. U povorci je učestvovalo 119 vežbača, 58 vežbačica, 98 muš. naraštaja, 86 žen. naraštaja, 20 muške i 49 ženske dece, te 79 ostalih članova. Posle podne održana je ponovno povorka, a zatim javna vežba, čiji je i moralni i materijalni uspeh bio preko svakog očekivanja. Usled dobrog odziva članstva, te lepog i uspelog programa ova vežba je postala župskim sletom. Sve te tačke izvedene su dobro i skladno, te su učinile na publiku najlepši utisak. U večje je održana zabava na kojoj su bihačke naraštajke otpevale nekoliko lepih pesama.

Kraj ostalih priredaba u župi spomena je vredan i izlet i javna vežba u Slatini. Ovu je priredbu spremilo sokolsko društvo u Banja Luci 17. jula. U 4 sata iz jutra krenulo je društvo i stiglo oko 9 sati do logora muškog naraštaja pred Slatinom. Po podne u 3 sata u parku kupališta održana je javna vežba. Ceo program sastojao se iz 8 tačaka, većinom prostih i skupnih vežbi. Najbolje je uspela vežba muške i ženske dece, a veliki interes kod težaka pobudile su vežbe na preči i skok u vis s motkom. Posle javne vežbe održano je narodno natecanje iz bacanja kamena, skoka u daljinu i trčanja. Učestvovali su samo težaci iz Slatine i okoline. Pobednicima su podeljene nagrade u raznim vrednosnim predmetima i knjigama za narod. Posle utakmice povratilo se članstvo u logor gde je pod šatorima i uz vatru nastalo pravo sokolsko veselje uz pesmu i svirku. U 4 sata iz jutra povratili su se svi učesnici izuzev muškog naraštaja u Banja Luku. Muški naraštaj se povratio, prema programu logorovanja, taj isti dan posle podne.

Konačno još i Ključ doživio je svoje sokolsko slavlje. To je bilo 30. jula, kad je četa Sokola i Sokolice iz Mrkonjić Grada, njih 94 ušla pesmom u grad. Ključani su ih dočekali s ushitom i ljubavlju. Tog je dana održano sokolsko poselo sa glazbenim programom, koje je pokazalo vanrednu sposobnost pojedinih članova Sokola iz Mrkonjić Grada. Sledećeg dana održan je javan čas u kojem se naročito istakao muški naraštaj. Tako se eto i maleni Ključ probudio iz mrtvila, oživio i sprema se da osnuje sokolsko društvo. P.

IZ SOKOLSKE ŽUPE — BJELOVAR

U danima 11. i 12. juna grad Bjelovar doživio je lepu slavu, jer se obdržavao slet naše sokolske župe. Sam slet nosio je obilježje širokog slavenskog duha i duboke slavenske ljubavi. U gustim redovima jugoslovenski Sokoli poplavili su Bjelovar, svesni, da su oni nosioci jedne velike ideje, a šta je glavno, sam slet je održan kraj lepog i divnog vremenja uz ogromno sudelovanje građanstva i seljaštva. Sletsko slavlje započelo je već u subotu dočekom prvih gostiju iz podravskih strana, te iz Zagreba, Križevca i drugih mesta. Na večer bila je priredena svečana akademija. Sve tačke izveli su muški i ženski članovi, te naraštajci sokolskog društva u Bjelovaru. Posle akademije sve se zaputilo na stanicu da dočeka ljubljanske Sokole, pa je doček doista bio dirljiv i srdačan. Sledećeg dana, rano u jutro dođoše Sokoli iz Daruvara, Slatine, Našice itd. Do podne održana su natecanja i pokusi, a u 11 sati krenula je povorka na stanicu da dočeka zagrebačke Sokole, kojima je također bio spremljen srdačan doček. Po podne na sletištu došlo je do vrhunca zanosa i oduševljenja. Svi nastupi i vežbe bile su izvedene vanredno, a prvu i najveću pohvalu odneli su ljubljanski Sokoli. Nakon dovršene javne vežbe započela je akademija gostiju, na kojoj su se naročito istaknuli članovi i članice obih zagrebačkih sokolskih društava. I tako je sam slet uspeo van svakog očekivanja. Jugoslovensko Sokolstvo slavilo je zasluženo slavlje, jer je pokazalo svoj sokolski rad.

No osim toga bilo je u župi i drugih priredaba. Tako je sokolsko društvo u Daruvaru na 10. jula priredilo javnu vežbu, a u večer akademiju. Na javnoj vežbi osobito je uspeo nastup Sokola-seljaka iz Uljanika, koji su na Vidovdan priredili svoju javnu vežbu sa najboljim uspehom. Akademija je također podpunno uspela, pa se na njoj istakao prednjački zbor bjelovarskog Sokola.

Iduć kronološkim redom vredno je zabeležiti i oproštajno selo, koje je priredilo sokolsko društvo u Bjelovaru svom odlazećem članu i članu starešinstva župe generalu Spasoje Tešiću. Bilo je to 12. jula o. g. kada je priredena akademija na koju je naročito došla i sokolska četa iz Pavljana. Kako vežbe na spravama, tako i ritmičke izvedene su savršeno. Pod konac akademije društveni se starešina oprostio od brata generala, a koji je odgovorio plammim govorom, naglasiv da veruje u pobedu Sokolstva, jer je njegovo polje rada uzvišeno i sveto. Osim ovih priredbi obdržavalo je javnu vežbu i sokolsko društvo u Garešnici, koju su posećivala sva okolišna društva. Na 14. augusta župa je održala u Hercegovcu svoj okružni slet na kojem je sudelovalo 350 članova, pa je baš ovaj slet pokazao unutarnju vrednost bjelovarske župe. Konačno mora se spomenuti i javnu vežbu virovitičkog Sokola, koji se nakon prošlogodišnje

krize lepo oporavlja, pa je to najbolje pokazao tok i ispad same javne vežbe. Na žalost trpimo i jedan bolan gubitak. Vredna članica sokolskog društva u Slatini Bosiljka Đ. Rakićeva ostavila je naše redove. Pokojna draga nam Bosa, bila je uzor člana među našim članstvom, a tako i u građanskom životu. Svojom preranom smrću naročito je ražaložtila svoje roditelje, kao i svu svoju rodbinu. Sokolsko društvo sa svim svojim članstvom ispratilo je dragu pokojnicu do večnog njenog počinka. Na otvorenom grobu oprostio se je u ime društva brat starešina dr. Miloš Radančević sa dirljivim govorom sećajući se vrlina pokojnice, a upravljajući roditeljima naše saučešće. — Vječna joj pamjat! L—ić.

IZ SOKOLSKE ŽUPE ŠUMADIJSKE — KRAGUJEVAC

Na pravoslavne Duhove održala je šumadijska sokolska župa u Kragujevcu svoj drugi sokolski slet, koji je na značenju to više dobio, što se istovremeno obdržavao i invalidski kongres. Do podne prvog dana položeni su veneci na vojničke grobove i na grobove čehoslovačkih heroja, koji su za vreme okupacije bili streljani od austrijskih vlasti. Podstarosta našeg Saveza, brat Kajzelj, položio je u ime celokupnog Sokolstva lep venac uz dirljiv govor. Posle ovog poklona održan je zbor na kome je progovorio brat Pera Lazarević iz Beograda, koji je lepo naglasio budućnost Sokolstva. Po podne u 4 časa obdržavala se javna vežba u kojoj su učestvovali Sokoli i Sokolice šumadijske župe i vojnici 19. pešaškog puka, inžinjerska podoficirska škola, artiljerijska, mornari itd. Sve su vežbe vrlo lepo uspele. Svim sokolskim priredbama prisustvovali su ministar socijalne politike i kraljev zastupnik general Jovanović. U veče priređena je u oficirskom domu ugodna zabava, dok je kragujevačka opština odlične uzvanike i goste počastila naročitim banketom. V.

IZ SOKOLSKE ŽUPE — LJUBLJANA

Sokolska župa Ljubljana ove je godine snažala velik teret sokolskog dela, a snažala ga dragovoljno i s radošću, jer je tako doprinela jedan velik deo uspehu opšte stvari. Bez obzira na to, da su sile bile zaposlene oko priredbe pokrajinskog sleta, rad je u župi bio jak i intenzivan. Taj rad opisati teško je, tek ćemo da pabirćimo po nizu priredaba, da se barem u bleđoj slici vidi životna snaga ove župe.

Sokolska društva župe priredila su čitav niz javnih telovežba. Tek da spomenemo vežbu štepanjskoga Sokola, koja je dobro uspela, pa vežbu Sokola na Viču. Nadalje Sokolsko društvo Ljubljana-matica priredilo je na Telovo po podne na vrtu Narodnog doma lepo organizovanu veselicu u korist podignuća spomenika kralja Petra I. Oslobođioca. Na žalost ovo društvo imade zabeležiti i dva bolna gubitka smrću brata inžinjera Viktora Zupanca, agilnog društvenog člana i sestre Tončke Cotmanove, bivše članice društvenog prednjačkog zbora. Obojici je društvo iskazalo dužno počast i zadržaće lep spomen.

Od župskih manjih društava zameran rad razvija sokolsko društvo u Ribnici. Kako nam je ova godina u velike godina sokolskih jubileja, to se i sokolsko društvo u Šiški odlučilo da proslavi 25-godišnjicu svoga postanka. Proslava se obdržavala 8. augusta o. g. Brat Ivan Zakotnik istog je dana slavio i svoju 25-godišnjicu što je starostom ovog društva, pa mu je zato i društvo priredilo podoknicu. Sledećeg dana do podne održana je

svečana skupština, kojoj je prisustvovao i savezni delegat podstarosta brat Kajzelj. Bilo je tu izrečeno više lepih i žarkih govora, a naročito se istakao načelnik brat Jaka Jesih. Po podne obavilo se otvorenje letnog vežbališta sa javnom vežbom uz veliko prisustvovanje građanstva i naročtu počast društvenim barjaticama.

Za Šiškom nije zaostalo naše Grosuplje, koje si već nakon tri godine postanka prošlog meseca otvorilo malen, ali lep sokolski dom. Ovu slavu posetilo je mnogo gostiju iz Ljubljane, a odličan je bio poset braće iz okolišnih mesta. Javna vežba pokazala je da društvu imade dovoljno sile za uspešan rad. Otvoren je sokolski dom i u društvu Velike Lašče sa govorom saveznog staroste br. Gangla i javnom vežbom.

Konačno spomenut nam i javnu vežbu sokolskog društva na Ježici, koju je posetio velik broj ljubljanskih Sokola sa delegatom Saveza bratom Kajzeljom. Vežba ispala je dobro. Još je i sokolsko društvo Litija-Šmartno 14. augusta o. g. priredilo svoj nastup. Sve vežbe, kako proste, tako i one na spravama pokazale su da imademo odlične vežbače. Naročito valja pohvaliti odelenje iz Trbovlja. I sokolsko društvo Ljubljana II priredilo je sa odličnim uspehom javnu vežbu na vlastitom letnom vežbalištu.

I tako eto vidimo da u ljubljanskoj župi imade života i rada, a što je glavno i uspeha. Sl. N.

IZ SOKOLSKÉ ŽUPE MARIBOR

I ako taj naš izveštaj neće biti obilat, a ono će se opet videti, da se u župi kreće i radi. To se najbolje odražava u raznim priredbama. Od tih treba prvu spomenuti javni nastup sokolskog društva u Mariboru. Bilo je to 11. juna kada je Soko predložio bilancu svoga rada, koja je svakog zadovoljila. Samu javnu vežbu otvorilo je odelenje podoficirske škole, a onda je redom sledio jedan nastup za drugim, koji su svi bili lepo izvedeni. Naročito se istakla omladina, kako u vežbama, tako i u igrama, te pokazala kako Sokolstvo znade spojiti korisno sa ugodnim.

Kako smo već javili, veliku sokolsku svečanost u Ptuj u omela je kiša, pa je morala izostati javna vežba. Da bi se ptujski Soko odužio ponovio je jedan deo svečanosti. No na žalost vreme i ovaj puta nije poslužilo, ali vežbači i gosti uzdržali su postojano, pa je tako društvu osiguran bar nekakav materijalan uspeh. Šteta samo da se nije moglo položiti račun rada u punom opsegu, koji je naročito kod naraštaja obilan.

U nizu priredaba lepo se ističe i okružni slet koroškog sokolskog okružja, koji je bio priredjen na periferiji župe u Slovenjgradcu 16. juna. Mnogo se tražilo truda i rada da se polučio potpuni moralni i materijalni uspeh. Sva društva ovog okružja pohrlila su na ovaj slet, a ugodno se dojmio dolazak braće iz Maribora i Studenca. Sam slet izveden je po određenom programu, a neke izvedbe bile su izvedene uzorno. Kod same povorke jasno se videlo da se naša ideja širi, pa je pozdrav Sokolstva doista bio triumfalan. Istina nije uzmanjkalo grešaka, kao svuda, ali sve se to izgubilo pred silnim moralnim dojmom, kojeg su izazvala braća i sestre.

No van sumnje najveća i najlepša priredba beše otvorenje sokolskog doma u Ljutomeru. Već u predvečerje proslave oživio je stari taj gradić usled priredbe bakljade i svečane akademije. Uz vežbačke tačke redale se i muzičke. Sledećeg dana oduševljenje je još više poraslo, a naročito kad je mestom krenula svečana povorka, koja se osobito isticala i svojim

aranžmanom i ukusom. Povorka se zadržala kod novog doma, gde se obavio svečani akt otvorenja. Održano je tom zgodom više svečanih govora, a onda su vrata doma otvorena uz pucanje strelaca i gruvanje mužara. Dakako i ova, kao svaka prava sokolska priredba završena je javnom vežbom, koja je uspela sjajno. Ljutomer izgradnjom ovog doma osvetlao si lice, pa je pokazao da mu je mnogo stalo do zdravlja duševnog i telesnog njegovih meštana, a naročito omladine. J.

SOKOLSKA ŽUPA MORAVSKA — NIŠ

Jedan sokolski jubilarac. Od sokolskih društava moravske župe ističe se svojom agilnošću sokolsko društvo u Leskovcu. Zasluga je to agilnog sokolskog radnika brata staroste Živ. D. Obrenovića, koji evo slavi 30-godišnjicu sokolskog rada.

Živ. D. Obrenović dugogodišnji starosta sokolskog društva u Leskovcu

Sokolsko društvo u Leskovcu njegovo je čedo i on ga evo već kroz trideset godina vodi agilno i sretno. Od početka osnutka društva sav teret rada pao je na njegova leđa. Ne samo da je bio vodom i učiteljem,

već je i posizao u svoj džep, da namakne sve ono, što je društvo trebalo za svoj procvat i porast. No nije on svoj rad suzio samo na Leskovac, već je osnovao društva i u Pečenjevcu i u Vlasotincima. Hiljadu članova prošlo je kroz njegove ruke, a samo društvo neobično se razvilo. Ove je godine razvilo svoju zastavu, a na najlepšem je putu, da pod upravom jubilarca podigne i svoj vlastiti dom. Retki su oni, koji su ovako kao brat Obrenović shvatili značaj Sokolstva, a imajući pred očima uvek isti cilj: snažnu i spremnu naciju za velike zadatke koji joj predstoje. Sokolskom jubilarcu, marnom radniku na sokolskoj njivi srdačno čestitam o uz želju, da i dalje vodi i radi na korist naroda i domovine. Zdravo!

IZ SOKOLSKE ŽUPE SUŠAK-RIJEKA

Ovogodišnja kupališna sezona u našem Primorju privukla je silu stranaca, pa je u inače tihim primorskim stranama život se neobično probudio. Tu priliku upotrebila su mnoga društva naše župe, da razviju što življi rad i da deluju propagandistički u korist naše ideje. A da je to od potrebe pokazao je najbolje izlet *susačkog* sokolskog društva u Malinsku, gde je priredio javnu vežbu. Ova vežba bila je vanredna, pa su si sušački Sokoli osvetlali lica ne samo pred našom, nego i pred brojnom čehoslovačkom publikom. Ove nam se godine mnogo istaklo sokolsko društvo u ubavom primorskom mestu *Selcima*. Za ovo društvo može se punim pravom reći, da je ono središte celokupnog života i nacionalnog rada u tom mestu. Održalo je svoju javnu vežbu na 17. jula, pa su na istu pohrlila braća iz Novog i Crikvenice. Sve su tačke bile lepo izvedene, a sama vežba odlično posećena. Jedna od najlepših priredaba rek bi da je bio V. slet prvog župskog okružja u *Baški*. Oko dve hiljade posetilaca našlo se toga dana u Baški i svi su kao jedan oduševljeno klicali Sokolstvu. Sama pako javna vežba uz prigodne govore okružnog načelnika i župskog staroste uspela je nad svako očekivanje. Kako uopšte sve priredbe u ovoj župi nose svoj naročiti karakter, pokazala nam i proslava razvića naraštajskog barjaka u Dragi, koja je okupila lep broj Sokolstva i pretvorila se u pravo narodno slavlje. Dakako da je i tom zgodom priredena javna vežba i akademija pokazala lepe rezultate sokolskog rada. Spremala se još i proslava 20-godišnjice sokolskog društva u Crikvenici, ali sresko poglavarstvo zabranilo je proslavu s razloga javne sigurnosti, jer je i novoosnovani hrvatski Sokol u taj dan najavio svoju priredbu. Društvo se odlučilo tada da tu proslavu održi u jeseni. Ove godine naročitu agilnost pokazalo je III. okružje župe, koje je razvilo intenzivan rad i priredilo više priredaba, a naročito novoosnovanih društava.

Na pravoslavne Duhove održa III. okružje župe »Rijeka« svoj nada sve uspeli okružni slet u *Ogulinu*. Broj od 250 vežbača na jednom okružnom sletu jednog okružja koje je najnesretnije koncentrisano i koje imade vrlo loše i teške veze govori više nego i jedna reč. U povorci je bilo preko pet stotina vežbača i odoraša. — Na sletu pak u gimnazijskom dvorištu, koje je bilo tako reći kreto sa svetom bilo je preko hiljadu ljudi, a ako pribrojimo sve one, koji su i preko ograde gledali taj se broj skoro podvostručio. Na sam dan sleta započče lakoatletska natecanja. — Oko podne već je Ogulin bio preplavljen sa Sokolima. Oko 11 sati pošla su braća na grob Gige Jovića, gde je brat dr. Tomašić

kratkim slovom spomenuo zasluge pokojnika. Nakon održanja pokusa i ručka, razvila se povorka mestom, a onda je sledila javna vežba. Oko osam sati održana je okružna konferencija uz sudelovanje izaslanika župe brata Vasića, na kojoj su se pretresla mnoga važna pitanja. Još više nego posle podne nagrne svet na večernju akademiju, gde se odvijala tačka po tačka, a ogulinska deca, kao pre na vežbi odnela su silan pljesak i odobravanje. — Članice iz Gospića izvele su uzorno vežbe sa palicama. — Odohravanju i pljesku nikad kraja. — Nakon završene akademije proglasi okružni načelnik rezultate natecanja i srdačnim rečima pozdravi sve prisutne. Time bi završen oficijelni raspored sleta, a zatim se nastavi do poslednjeg vlaka nevezana zabava uz pesmu i ples. — Lep znak života pokazalo je sokolsko društvo u *Korenici*. Radi raznih okolnosti ovo je društvo prestalo biti aktivno i obustavilo skoro svaki rad već pred dve godine. Glavni je razlog što ovo malo, zdravo i lepo mesto pod planinom Plješivicom ne imadaše spremnoga prednjaka. Osnovano je godine 1905. pod preteškim prilikama austro-madžarske vladavine. Radilo je do rata lepo i sudelovalo sa zamjernim brojem vežbača na nekoliko većih sletova. Kad dođe rat, nasilno se prekinu započeti rad, a nesredene poratne prilike ne dozvoliše da se rad nastavi onako kako bi trebalo, tako da poslednje dve godine nije pokazivalo nikakova života. Progoni naših sokolskih radnika činovnika dodoše društvu dobro. U ovaj kraj bi premešten sokolski radnik brat Knežević i u glavnom njegovim zauzimanjem Soko oživi. Naraštaj je sudelovao na okružnom sletu u Ogulinu, gde se pokazalo da se u društvu radi ozbiljno. 26. VI. priredena je *Vidovdanska akademija* sa 10 tačaka, koja je pored moralnoga uspeha imala i zadovoljavajući i materijalni uspeh. Radi obaveštenosti mora se spomenuti da je društvo *opet primljeno u članstvo naše župe*, a na Koreničanima sada stoji da započeti rad nastave i ne dozvole više da ponovno dožive isključenje radi nerada i nemara. Od novoosnovanih društava istaklo se i društvo u *Gornjim Dubravama*, koje je 12. jula priredilo svoju prvu javnu vežbu. Nakon uspele izvedbe brat Skendrić progovorio je o značenju Sokolstva i njegovoj ideji, a progovorilo je i više ostale braće, koji su svi istakli veliku radost, da se i u ovom mestu osnovao Soko.

I dok nam se tako prilike u župi sređuju, doživili smo ipak jedan atak »bratske« ruke. Bilo je to u Ogulinu, gde su neki, koji bi hteli da budu Sokoli, provalili vrata sokolane i odneli konja i odvezli ga u Delnice, gde je po vlastima pronađen, a krivci predani su sudu. Ogulinsko sokolsko društvo izdržalo je već dosta udaraca, pa će i u buduće. No izazvano znat će na putu k sokolskoj pobedi te udarce suzbiti. Uvereni smo da će svakako naše Sokolstvo pobediti.

IZ SOKOLSKE ŽUPE „GAVRO PRINCIP“ — SARAJEVO

Sokolska župa »Gavro Princip« u Sarajevu priredila je prigodom proslave dvadesetpetgodišnjice prosvetnog i kulturnog rada društva »Prosvjete« na 19. i 20. augusta o. g. svoj župski slet, koji bi se prema broju učesnika iz raznih župa mogao pravom nazvati pokrajinskim sletom. Osim društava iz župe sarajevske uzela su učešća i društva iz župa: mostarske, šumadijske, užičke, banjalučke i tuzlanske. Sam slet završio

se je sa odlučnim uspehom, što je najbolje dokazala mnogobrojna poseta na sletištu. Tehnička strana sleta, i ako sa veoma malim brojem tehnički spremnih članova, izvedena je iznad svakog očekivanja. Prvi dan pre podne održalo se natecanje članova za plaketu društva »Prosvjete«. Po bedu u natecanju odeljenja odnelo je sokolsko društvo u Sarajevu, a kao pojedinac brat Hajrudin Čurić iz Mostara. Posle podne u 4 časa počeo je na stadionu S. K. »Slavije« javni čas. I. Nastupila su 136 člana u prostim vežbama šumadijske župe, koje su vrlo dobro izvedene, uz buran aplauz publike. II. Nastup članica, 58, koje sa svojim elegantnim stavovima u prostim vežbama zaista pobudile opću pažnju. III. Vojnici Inžinerije njih 76 izvodili su veoma lepo i skladno vežbe sa puškama. IV. Nastupila su 128 Sokola seljaka iz Hercegovine pod vodstvom br. Čede Milića, koji su sa svojim vežbama dali najlepšu tačku sleta. U svojim lepim narodnim nošnjama svi snažni lepo razvijeni, dali su tipičnu sliku naših gorštaka, koji i pod najtežim okolnostima i materijalne bede ne žališe, da neki i po 40 km pešače do Mostara, kako bi na ovaj naš slet mogli doći. V. Nastupa 12 muške dece iz Kreke i kao posebnu tačku izvode vežbe puškama praćene sa silnim oduševljenjem. VI. Iz 15. peš. puka nastupa 108 Sokola vojnika sa vežbama puškom također dobro izvedenim. VII. Ženski naraštaj 46 na broju izvodi svoje vežbe precizno, a odmah za njima nastupaju VIII. Deca muška i ženska vežbama sa lopticama ukupno 16. Zatim dolaze vežbe na spravama, za koje vreme se vrši natecanje seoskih Sokola u lakoj atletici. Svi pobednici su dobili lepe darove od društva »Prosvjete«.

Na večer održana je u Oficirskom Domu akademija sa zabavom, koja je jako lepo uspela. Drugi dan sleta napravljen je u 9 časova pohod Sokola na grobove naših heroja Principa i drugova gde su Sokoli položili venac od svežeg cveća. Brat Čedo Milić, starešina mostarske sokolske župe održao je na grobu prigodan govor, uputivši prisutne Sokole da u ljubavi za Domovinu slede primer Naših Velikih Heroja. Na večer je u Narodnom pozorištu održana druga sokolska akademija, koja je na gledaocima ostavila najlepše utiske. Naročito su se istakle članice sokolskog društva iz Mostara i Sarajeva i članovi iz sokolskog društva iz Užica. Tom prilikom su pobednicima sa natecanja izručeni darovi, a brat Stevo Žakula održao je govor o Prosveti i Sokolstvu i njihovoj ulozi pre i posle rata, pun ljubavi i zahvalnosti prema »Prosvjeti« kao zaštitnici našeg predratnog Sokolstva.

U povorci, koja se je priredila prvi dan sleta, nastupilo je 169 članova u odori, 66 članica u vežbaćim odelima, 58 ženskog naraštaja i 46 muškog naraštaja te 158 Sokola seljaka. U povorci su bile tri sokolske muzike i to iz Sarajeva, Metkovića i Nevesinja. Povorka, koja se formirala na sletištu, pošla je do doma »Prosvjete« gde je sekretar »Prosvjete« i jedan od naših najistaknutijih nacionalnih boraca gosp. Vasilj Grgjić održao govor o »Prosvjeti«, njenom postanku, radu prije i posle rata, koji je govor sakupljeni narod oduševljeno pozdravio. Ovaj naš slet, koji je kod celokupnog građanstva ostavio najlepše utiske, ostaće nama Sokolima u neizbrisivoj uspomeni i želji da se što pre svi ponovo sastanemo i ponovno manifestujemo našu ljubav naprama Sokolstvu i Domovini. Svih krugova ugodno se dirnula i okolnost, da je i starešinstvo našeg Saveza bilo zastupano po naročitom delegatu bratu Nandi

Maroltu, što je najboljim znakom dubokog shvatanja vrednosti »Prosvjete« po jugoslovenskom Sokolstvu.

I kako evo rekosmo ovim sletom naša si župa u velike osvetlala lice. No to ne beše jedini njezin rezultat rada, jer se intenzivno radilo po svim društvima kroz celo vreme godišta, a povrh toga nije se propuštala nijedna zgodna, a da se ne istaknu bratske veze i sa okolišnim župama. Ovo je poprimilo najveći izražaj na sletu šumadijske župe, gde je naša župa bila zastupana sa 56 članova i članica, a sarajevski Soko nastupio sa tri tačke. Župa osim toga ove je godine nagrađena sa osobitim darom, koji će za nju biti dragocen predmet. To je grančica sa lipe Slobode, što ju bratsko sokolsko društvo u Terezini u Čehoslovačkoj poslalo sarajevskoj župi: Ova lipa zasadena je u godini oslobođenja 1918. u divizijskoj bolnici u Terezinu, u kojoj je proveo poslednje časove svoga života Gavrilo Princip, čije ime nosi sarajevska župa. Još nam preostaje da istaknemo jedno, a to je osnutak sokolskog društva u Vareš Majdanu. Novo birani društveni odbor odmah je pristupio radu, pa gledom na njegov sastav, polet i spremu, nema sumnje da će biti na ponos župe.

Dr. V—ić.

KRONIKA JUGOSLOVENSKOG SOKOLSTVA

Sokolsko društvo u Laškom obavilo je razviće svog barjaka uz veliko sudelovanje opštinstva, a naročito onog iz udaljenih krajeva: Lijepe, Zagorja, Trbovlja, Hrastnika, Dola, Brežice, Celja, Št. Jurja, Žalca i t. d. Bila je to jedna od najuspelijih priredaba u trgovištu. Vreme je pogodovalo, pa kad je kod razvića barjaka prosijala kišica, prisutni su kazali, da je najviši šef crkve poslao svoj blagoslov. — Sokolsko društvo u Celju priredilo je srdačan doček čehoslovačkom naraštaju, koji je putovao na naraštajski slet u Split. Na stanici dočekao ih velik broj Sokolstva i građanstva, a naraštajke su svoju čehoslovačku braću darivale cvećem. — Uprava kraljevog fonda podarila je sokolsko društvo u Gornjem Logatcu sa 2.500 dinara. — Sokolsko društvo u Novom Sadu na 19. juna o. g. izgubilo je svog uzornog člana, mnogogodišnjeg starešinu brata Živka Bajazeta. Članstvo ga izpratilo iz saborne crkve na almaško groblje. Večan mu spomen! — Sokolsko društvo u Novom Pazaru osvetilo je temeljac kamen Sokolskog Doma, prvog u Sandžaku. Time je i u toj kršnoj oblasti naše domovine, soko ptica savila svoje gnezdo. — Sokolsko društvo u Radovištu usled pomanjkanja tehničkih sila bilo je zahirilo. No dolaskom brata Sinobada rad je opet oživeo, pa je društvo u poslednje vreme priredilo dve javne vežbe, koje su uspele sa vrlo dobrim uspehom. —

••• IZ SLAVENSKOG SOKOLSTVA •••

ČEHOSLOVAČKO SOKOLSTVO

Čehoslovačko Sokolstvo u Americi. Iz izveštaja o radu u prošloj godini američke ČOS vidi se da je sudelovanje braće iz Amerike na praškom sletu dobro delovalo na članove, koji su tom prilikom u lepom broju posetili domovinu. Na praškom sletu bile su zastupane sve američke sokolske župe. Od učesnika bilo ih je dve trećine koji su rođeni

u Americi. Prošle godine sagradila su u Americi tri društva svoje sokolske domove. Slovačko je Sokolstvo također u lepom broju sudelovalo na VIII. sletu u Pragu. Osobitog značenja ima sudelovanje četiri brata i devet sestara u prednjačkom tečaju posle sleta, koji je tečaj održan u Pragu u Tyršovom domu. Korist od toga pokazati će se bezuvetno kroz kratko vreme. Slovačko je Sokolstvo bilo zastupano pri otvorenju čehoslovačkog paviljona na izložbi u Filadelfiji (Americi). Zaključeno je održati prednjačke tečajeve koji imaju biti ujedno kao predpriprava za slet koji će prirediti američko Sokolstvo 1928. godine.

POLJSKO SOKOLSTVO

Promene u vodstvu poljskog Sokolstva. Dosadnji načelnik poljskog Sokolstva brat Klos je odstupio. Na njegovo mesto biran je novim načelnikom brat Fazanovicz, a njegovim zamenicima braća Noskiewicz i Kusmidrovicz. Novo načelništvo odlučilo je, da u svrhu odgoja što većeg broja dobrih prednjaka priredi mesečno po jedan prednjački tečaj.

RAZNO

IZ INOSTRANIH TELOVEŽBENIH ORGANIZACIJA

Nemačka. Nemačka je primljena ponovno u internacionalni tenis savez, iz kojega je posle rata bila isključena. Istoj je omogućeno sada natecanje za Dawisov pokal; Francuski tenis savez pozvao je ujedno Nemačke igrače da sudeluju na jednom Francuskom turniru, koji se održaje u Parizu. Iz vesti nemačkih listova razabire se, da će Nemci (i nemački »Turneri«) sudelovati na Olimpijadi. Priprave su u toku. Nemačkom je parlamentu predložena predstava, u kojoj se zahteva da se u školama uvede dnevno jedan sat gimnastike. — U Nemačkoj izlazi 509 što gimnastičkih što sportskih listova. *mk.*

Američani se spremaju. Na zasedanju Amateur Athletic Union of U. S. A. zaključeno je, da nije poželjno, da ove godine preduzmu Američka sportska udruženja internacionalne sportske priredbe i to s razloga što bi ova godina imala poslužiti kao pripravna godina za natecanja na Olimpijadi u Amsterdamu. — Održanjem većih sportskih priredbi iscrpli bi se i premorili natecaatelji te bi mnogi od njih odpali za natecanje na Olimpijadi. Tako vele Američani, dok Nemei komentarišu ovaj zaključak na drugi način. — Oni vele da bi neočekivane pobeđe inostranih atleta nad Američanima, potonjima »oslabili« volju za daljnja natecanja, jer da je poznato da ima takovih »športaša«, koji se uopšte bave sportom samo onda, ako su unapred sigurni za svoj uspeh. *mk.*

Talijanski fašisti preuzeli nadzor nad sportom. Jednom naredbom postavljen je talijanski Olimpijski odbor pod nadzor fašista. — Kako Olimpijski odbor tako i sva ostala sportska i gimnastička udruženja u Italiji dolaze pod nadzor fašista. *mk.*

Rumunjska princesa vežbačica. »Buletinul Education Fizice« stručni list za telovežbu — dobro uredivan i lepo ilustriran, koji izlazi u Bukareštu, donosi na početku ovoga godišta na čelu lista sliku princese Ileana među slušaćicama »Visoke telovežbene škole«. — U članku kojim je popraćena potonja fotografija s oduševljenjem se pozdravlja dolazak

princese u »Visoku telovežbenu školu«, kojoj je princesa pristupila kao slušateljica. — Princesa Ileana dnevno polazi ovu školu i vežba sa studentkinjama (dnevno jedan sat). U kratko vreme stekla je neobične simpatije svih slušateljica i profesora te spada među najbolje vežbačice zavoda. — Naročito se spominje, da ona svaki puta sama donosi svoje vežbače odelo kao i sve ostale polaznice škole. — Sestrama našim za uzor! *mk.*

Kako Talijani vode brigu o nama. — U 5. broju talijanskog službenog gimnastičkog glasila »Il Gimnasta« donešena je beleška, u kojoj se izveštuje »da je Jugoslovenska vlada odglasala kredit za sudelovanje Jugoslovena na predstojećoj Olimpijadi u Amsterdamu«. Talijani vele za ovo glasanje kredita da je »značajno«. Misle li oni da je to pohvalno, ili se već boje, da ih Jugosloveni na Olimpijskom natecanju, i kraj njima već sada od Musolinija za olimpijadu danih 900.000 lira (a ne samo odglasanih) nebi pretekli. Ne znamo kako će ostali naši natecatelji za Olimpijadu, no znademo, da će braća Sokoli, koji se budu natecali, nastojati da baš njima priušte »ugodno iznenađenje«. *mk.*

Francuska. Francuski gimn. Savez sprema se da proslavi 10-godišnjicu Demenya, koji je bio osnivač moderne francuske telovežbe. — Društvima je podelena potpora od 20.000 franaka za prednjačke tečajeve. *mk.*

Nizozemska. Nizozemski gimnastički Savez pokazuje u zadnje doba veliku aktivnost, a naročito u nastojanju da popularizira što više gimnastiku i pridobije što više članova. — Nedavno je dovršio svoj 6 mesečni boravak u Nizozemskoj vrstan švicarski gimnastičar Miez, koji je na poziv Nizozemskog gimn. Saveza održao u pojedinim društvima prednjačke tečajeve. — Prvi rezultati pokazali su se već i time, što je povodom uvećane delatnosti Saveza pristupilo istome mnogo gimnastičkih društava, koja su bila van Saveza. — Savez je brojio koncem februara: 309 društava sa 36.431 člana. Proporcionalno prema 8.000.000 stanovnika — slaba relacija. *mk.*

Olimpijske igre bez Finaca. Finski lakoatletski Savez zaključio je na nedavnoj svojoj godišnjoj skupštini, da ne će sudelovati, niti se natecati na dogodišnjim olimpijskim igrama u Amsterdamu. — Obrazlaze gornji svoj zaključak ovime: 1. iz olimpijskih igara prema današnjem programu — ispuštena su nekoja natecanja, koja su od osobitog interesa za Fince, 2. žele i hoće da se posvete više unutaršnjem redovitom radu i 3. veliki izdaci s kojima je vezano sudelovanje na igrama, a korist od sudelovanja minimalna, gotovo nikakova.

Švicarska. Iza rata i u Švicarskoj je telovežba bila veoma zaostala, a naročito se je osetio manjak dobrih vežbača na spravama (Kunstturner). Da se ovome doskoči i naročito vežbe na spravama podignu, osnovano je 1920-god. udruženje (Kunstturnverband) — koje je lepo napredovalo tako, da broji danas 6000 aktivnih članova (koji su članovi i gimn. Saveza). Ovo udruženje priredilo je ove godine 21. avgusta u Zürichu svoj slet spojen s natecanjima, u koja su unete neke panoge, koje su bile zanesmarene kod Švicara, a koje su oni prema stečenom iskustvu na Olimpijadi u Parizu, ponovno za natecanje uveli. — 14. i 15. maja održao je švicarski gimnastički Savez II. izlučna natecanja za Olimpijadu. — Od 31 vežbača, koji su pozvani na ovo natecanje, izabralo se njih 24, koji će se podvrći posebnom daljem uvežbavanju. *mk.*

Telovežba u Estonskoj. Da bi se što više pomoglo unapređenju telovežbe zaključio je tamošnji parlament da osnuje u tu svrhu jedan fond. Stanoviti postotak od prihoda prodaje alkoholnih pića i duhana prilagat će se u taj fond. — »Uprava za telesno vaspitanje Estonske republike« primila je samo u vremenu od 1. marta do 1. oktobra prošle godine 220.000 maraka, od koje je svote upotrebljen jedan deo za izgradnju stadiona, a drugi deo za izobrazbu učitelja za telovežbu. Uprava i nadzor će se podvrći posebnom daljem uvežbavanju. *mk.*

Olimpijada gluhonemih. Internacionalni sportski Savez gluhonemih u kojem su udružene Nemačka, Nizozemska, Čehoslovačka, Belgija, Engleska, Francuska, Austrija, Mađarska, Poljska i Italija zaključio je na zadnjem kongresu održanom u Briselju, da se nastavno na olimpijadu u Amsterdamu, koja će biti do godine, održi odmah olimpijada gluhonemih. — Nizozemski olimpijski odbor izjavio se je pripravnim Savezu u svemu pomoći. Koliko se je moglo na tome kongresu zaključiti na olimpijadi gluhonemih biti će Nemačka najveć m brojem zastupana. Ujedno je odmah predviđeno da bi se II. olimpijada gluhonemih imala održati 1932. god. u Berlinu, a 1936. god. u Rimu. Odmah je sastavljen i program natecanja za I. Olimpijadu ove vrste. Ovaj se sastoji iz: laka atletika: trčanje 100, 200, 400, 800, 1500, 5000 i 10.000 m, trčanje sa zaprekama 110 i 400 m, skok u daljinu i u visinu, skok s motkom, bacanje kugle, diskosa i koplja, štafetno trčanje 4×100, 4×400 i 100, 200, 400, 800. Plivanje: gospoda 100, 400, 1500 m slobodni stil, 100 m plivanje na leđima, 100 i 200 m prsno plivanje, te štafetno plivanje 4×100 (slobodni stil), gospode: 60, 200 m slobodni stil, 60, 200 m plivanje na leđima, 200 m prsno plivanje, štafetno plivanje 4×50 (slobodni stil) osim toga umetno skakanje i water polo. Osim lake atletike na programu je natecanje biciklista na 1, 50 i 150 km, gimnastičke priredbe i natecanja, nogomet, tenis te gađanje u cilj. *mk.*

Najbolji lakoatletski rezultati švicarskih gimnastičara. Do sada najbolji rezultati postignuti po članovima švicarskog gimnastičkog Saveza jesu: trčanje 100 m 11 sek, 800 u 2:04, trčanje sa zaprekama 110 m u 1:48, skok u daljinu 6:92 m, skok u visinu 1:80, skok s motkom 3:62 m, bacanje kugle 13:43 m, bacanje koplja 51:30 m, bacanje diskosa 39:90 m. *mk.*

Kr. belgijski gimnastički Savez kako izveštuju belgijske novine, zaključio je, da neće sudelovati 1928. god. na olimpijadi u Amsterdamu. Nizozemci žale što je stvoren ovaj zaključak, nadaju se ipak i žele, da bi Belgijanci promenili i odustali od toga zaključka te ipak sudelovali olimpijskim igrama. *mk.*

Naša tačnost. Sokolski porez treba platiti svake godine: prvu polovicu 30. aprila, drugu polovicu pak 31. oktobra. — Do 24. oktobra o. g. bilo je iz predašnjih godina neplaćenoga poreza Din 86.800—. Za tekuću godinu 1927. bilo je predpisanoga poreza Din 443.000, od koje svote je plaćeno do 24. oktobra o. g. 105.500 Din, t. j. samo 23%. — Za osiguracioni fond treba plaćati doprinose također u početku godine, za one koji pristupe među godinom obračunaje se svaki mesec.